

แนวทางพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ย่านเมืองเก่า
อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

Guidelines for Potential Development of Historical Tourism Old Town
Mueang District Phuket Province

สุธาสินี วียาภรณ์* ตุลา ไชยาสิรินทร์โรจน์*รุจิภา สินสมบุญทอง**

Suthasinee Wiyaporn* Tula Chaiyasirinrot* Rujipa Sinsomboonthong**

สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*

สาขาการจัดการทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร**

Tourism Program, Faculty of Liberal Arts, Bangkok Thonburi University*

General Management Faculty of Management Science, Phranakhon Rajabhat University**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายด้านการท่องเที่ยวของย่านเมืองเก่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของคนในชุมชนย่านเมืองเก่า และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 400 คน กลุ่มคนในชุมชนย่านเมืองเก่า จำนวน 400 คนและการสัมภาษณ์เชิงลึก ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐจำนวน 3 คน และกลุ่มผู้ประกอบการในย่านเมืองเก่า จำนวน 11 แห่ง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวและกลุ่มผู้อยู่อาศัยในย่านเมืองเก่า การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 แห่ง และกลุ่มผู้ประกอบการในย่านเมืองเก่า จำนวน 11 แห่ง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษา พบว่า 1) นโยบายการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของภาครัฐยังคงพัฒนาได้ไม่ครบถ้วนโดยภาครัฐควรทำความร่วมมือกับคนในชุมชนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย 2) ชาวบ้านในชุมชนย่านเมืองเก่ายังขาดความรู้และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ภาครัฐควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวมาอบรมให้ความรู้กับชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ 3) ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นและคนในชุมชนจะประกอบอาชีพค้าขายของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระจายรายได้และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และ 4) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านที่พัก ด้านความสะดวกในการเดินทาง ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ด้านการบริการการท่องเที่ยว ด้านผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของชุมชน และศักยภาพในการจัดการด้านการท่องเที่ยว

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์, ย่านเมืองเก่า.

Received: 2021-01-08; Revised: 2021-02-01; Accepted: 2021-03-28

Abstract

The objective of this research was to study tourism policies of old town examine participation of villagers in tourism development and find out guidelines for tourism poltentiality development for old town Mueang District Phuket province .

The tool used in this research was questionnaire with 400 Thai tourists and 400 villagers. The statistics applied for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. Also, the in-depth interview wad used with two sample groups comprising 3 government authorities and 11 operators in old town. Then ,researcher conducted content analysis.

The study found that 1) The government's tourism development policy is still incomplete the government sector should cooperate with villagers in order to achieve the goals. 2) villagers have not enough participation and knowledge about tourism development. The government should regularly recruit personnel with knowledge of tourism development to educate the villagers.3) most of operators have been cooperating with local authorities villagers work in souvenir trade local products to distribute income and participation of people in the community.and 4) most of tourism have positive attitudes to following factors: travelling, activity, accommodation facilities, travel convenience Food and beverages Tourism services Community souvenir products And the potential for tourism management

Keywords : development guideline, historical tourism, old town.

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกว่ารายได้ที่ได้จากการท่องเที่ยว นับเป็นรายได้หลักของทุกประเทศแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยที่เป็นจุดหมายปลายทางหลักของนักท่องเที่ยวทุกชาติทุกภาษาที่เดินทางเข้ามาประเทศไทย จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดหนึ่งที่นักท่องเที่ยวให้ความนิยมอยู่ในลำดับต้นๆ ไม่แพ้ กรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ การท่องเที่ยวในระดับชาติและระดับท้องถิ่น นับเป็นธุรกิจที่ทำรายได้จำนวนมหาศาลให้กับประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวภายในประเทศหรือการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ สำหรับการท่องเที่ยวนั้นมีหลากหลายรูปแบบให้นักท่องเที่ยวได้เลือก การท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่ง เป็นการเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเกี่ยวข้องกับทาง ประวัติศาสตร์ในอดีต เพื่อรับอรรถรสและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ในสถานที่ท่องเที่ยว รวมถึง ได้ความรู้และมีความเข้าใจต่อความเป็นมาของโบราณสถานและโบราณวัตถุต่าง ๆ ทั้งจาก กระแสความต้องการของนักท่องเที่ยว หรือการถูกจัดให้เป็นกลุ่มสินค้าการท่องเที่ยวที่สำคัญ ของประเทศ รวมทั้งนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐที่มุ่งรักษาและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โดยจะมีการสนับสนุนการกำหนดจุดขายที่ชัดเจนและเชื่อมโยงให้ เกิดการเกี่ยวพันกันภายใต้แนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน (วารัฐ มัธยมบุรุษ, 2552)

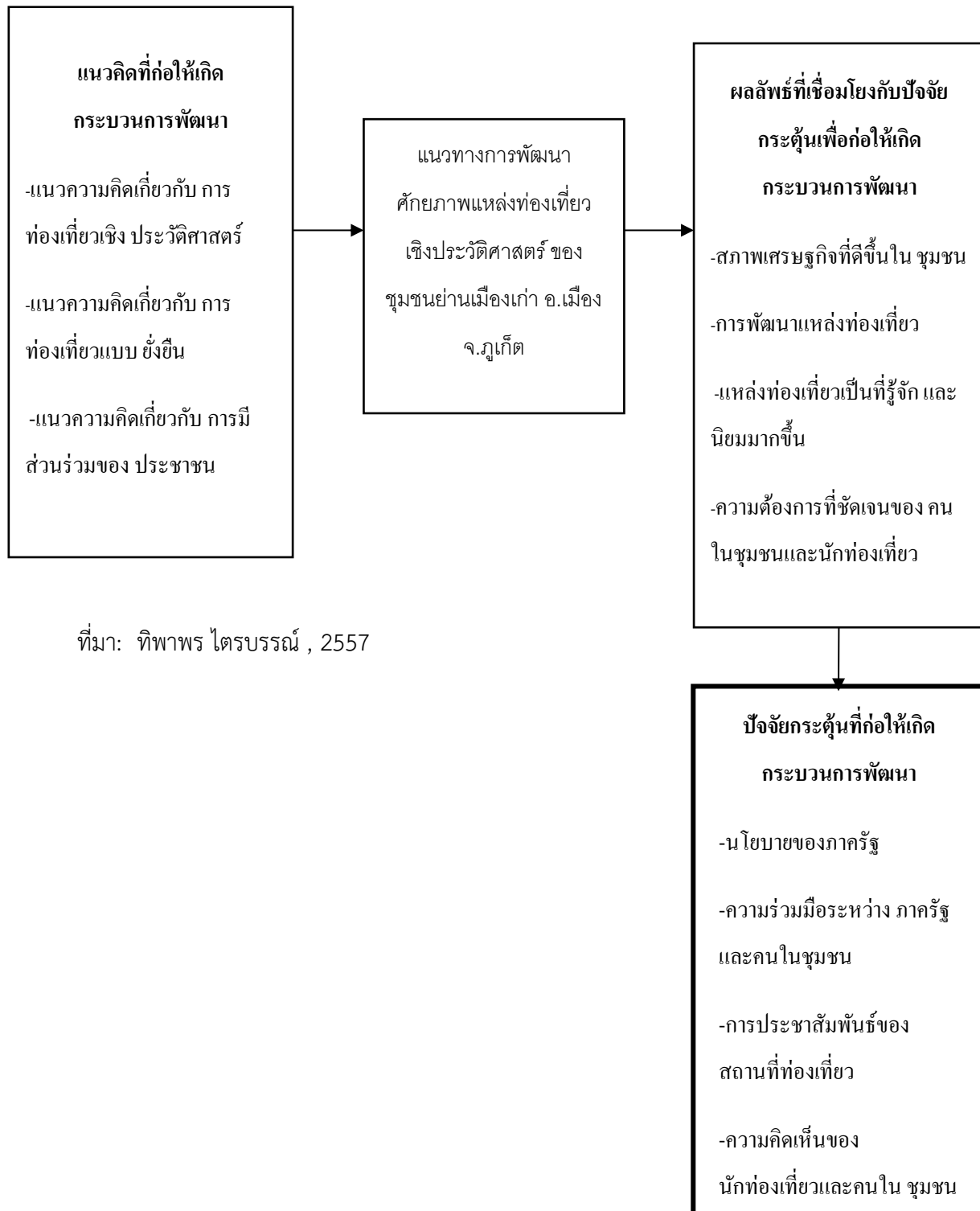
การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์นั้น ต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และมีคุณภาพ หากขาดการบริหารจัดการที่ดี อาจเกิดผลกระทบต่อสถานที่ท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ได้แก่ การดำเนินการโดยคำนึงถึง ศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวและการรองรับนักท่องเที่ยว การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องมีการจัดการด้านอนุรักษ์ การสร้างและปลูกฝังจิตสำนึก รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน และการกระจายรายได้สู่ชุมชน เมื่อมาเที่ยวภูเก็ต กิจกรรมท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่จะพลาดไปไม่ได้คือ การตระเวนชมอาคารบ้านเรือน ตึกสวยๆ แบบชิโนโปรตุกีส ที่ย่านเมืองเก่า ไม่ว่าใครไปเที่ยวภูเก็ตก็ต้องไปเดินเล่นถ่ายรูปอาคารบ้านเรือนสวยๆ ที่นี่ การเดินชมย่านเมืองเก่าอันเป็นเส้นทางประวัติศาสตร์ของเมืองภูเก็ต นอกจากนักท่องเที่ยวจะได้ชื่นชมสถาปัตยกรรมดั้งเดิมอันงดงามตระการตาแล้ว ในขณะเดียวกันยังได้สัมผัสถึงวิถีชีวิตของผู้คน และได้เรียนรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของภูเก็ต อีกทั้งยังมีโอกาสได้ลิ้มรสอาหารพื้นเมืองซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่มีเฉพาะถิ่นอีกด้วย ในอดีตเมื่อประมาณ 100 กว่าปีที่แล้ว การสร้างอาคารบ้านเรือนที่ได้รับอิทธิพลมาจากสถาปัตยกรรมทั้งสองฝั่ง ผสมผสานกลายเป็นสถาปัตยกรรมแบบ ชิโนโปรตุกีส (“ชิโน” แปลว่า จีน) ชิโนโปรตุกีส ก็คือการผสมผสานระหว่างศิลปะตะวันออกและตะวันตก

จากความสำคัญที่กล่าวในข้างต้น ชุมชนย่านเมืองเก่าภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัด สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน และนับว่า เป็นชุมชนย่านเมืองเก่าที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ไทย มีการประกอบอาชีพดั้งเดิมปรากฏให้เห็น เกิดเป็นการผลิตและการนำเอาทรัพยากรชุมชนย่านเมืองเก่ามาพัฒนาตามรูปแบบภูมิปัญญาชาวบ้านที่เกิดจากการถ่ายทอด รุ่นสู่รุ่น จนกลายเป็นสินค้าที่ระลึกที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท้องถิ่น และเพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ให้ทรงคุณค่าและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่มีต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของชุมชนย่านเมืองเก่า เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว ของชุมชนย่านเมืองเก่าให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษานโยบายด้านการท่องเที่ยวของย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: ทิพาพร ไตรบรรณ , 2557

ขอบเขตของปัญหา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาเป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เนื้อหาที่ศึกษามุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
2. ขอบเขตของประชากรการศึกษา
การวิจัยครั้งนี้แบ่งประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม
 - 2.1 กลุ่มนักท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย
 - 2.2 กลุ่มคนในชุมชนที่อาศัยในย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
 - 2.3 กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มผู้ประกอบการในย่านเมืองเก่า
3. ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ทำวิจัยขอบเขตด้านเวลาที่ใช้ในการศึกษา ดำเนินการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลตั้งแต่ เดือนมิถุนายน 2563 ถึง เดือนตุลาคม 2563

วิธีการดำเนินงานวิจัย

เป็นการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก(In- depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) และใช้แบบสอบถาม(Questionnaire) สำหรับนักท่องเที่ยวและผู้อาศัยในชุมชนย่านเมืองเก่าอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

นักท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว ในจังหวัดภูเก็ตและมีโอกาสเข้าเยี่ยมชมชุมชนย่านเมืองเก่า ในปี 2562 โดยอ้างอิงจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตมีจำนวน 3,977,545 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562)

ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนย่านเมืองเก่า อ.เมือง จ.ภูเก็ต ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในเทศบาลนครภูเก็ต ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต อ้างอิงจากจำนวนประชากรในอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต มีจำนวน 43,304 คน (ระบบสถิติทางทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2563)

หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ 1) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัด ภูเก็ต 2) เทศบาลนครภูเก็ต 3) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดภูเก็ต และ กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ ในพื้นที่ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 11 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวใน ย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต มีจำนวน 3,977,545 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คนและกลุ่มตัวอย่างคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ด้วยวิธีการคำนวณจากสูตร Taro Yamane ระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมด

หน่วยงานภาครัฐที่ทำการสัมภาษณ์มีจำนวนทั้งหมด 3 คน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัด ภูเก็ต จำนวน 1 คน เทศบาลนครภูเก็ต อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 1 คน สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดภูเก็ต จำนวน 1 คน และ กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ ในพื้นที่ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 11 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจึงแบ่ง ออกได้ เป็น 2 ประเภท คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมี รายละเอียด ดังนี้

1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือในการวิจัย เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการในชุมชนย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ที่สะดวกในการให้ความร่วมมือใน การทำวิจัยในครั้งนี้

2) แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต และผู้อยู่อาศัยในชุมชนย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูล ของงานวิจัยนี้เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และ แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้วิธีการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) สำหรับผู้คนในชุมชนในพื้นที่ชุมชนย่านเมืองเก่า ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีโอกาสเข้ามาเยี่ยมชมชุมชนย่านเมืองเก่า

การวิเคราะห์ข้อมูล

1) แบบสอบถามนักท่องเที่ยว หลังจากเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมด จำนวน 400 ชุดแล้ว นำข้อมูลดิบที่ได้มาจัด กลุ่ม (Grouped Data) ให้เป็นระเบียบโดยแสดงออกเป็นลักษณะของตารางแจกแจงความถี่

2) แบบสอบถามคนในชุมชนหลังจากเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งหมด จำนวน 400 ชุดแล้ว นำข้อมูลดิบที่ได้มาจัด กลุ่ม (Grouped Data) ให้เป็นระเบียบโดยแสดงออกเป็นลักษณะของตารางแจกแจงความถี่

3) กลุ่มหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารของหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด 3 หน่วยงาน และข้อมูลแบบสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ จำนวน 11 ราย แล้ว นำข้อมูล จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวและผู้คนในชุมชน มีลักษณะเป็นแบบรายการ (Check-list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพ และรายได้หาค่าความถี่ แล้วสรุปออกมาเป็นร้อยละ (Percentage)

วิเคราะห์แบบสอบถามนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว ชุมชนย่านเมืองเก่า และแบบสอบถามความคิดเห็นของคนในชุมชนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ชุมชนย่านเมืองเก่า มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

วิเคราะห์แบบสอบถามของนักท่องเที่ยวและผู้อยู่อาศัยเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ คำถามแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาคำตอบ (Content Analysis) วิเคราะห์ทัศนคติของหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการในชุมชนย่านเมืองเก่า โดยใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 26-35 ปี มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ต่อ เดือนเฉลี่ยรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 10,001- 20,000 บาท ยานพาหนะในการท่องเที่ยวคือรถรับจ้างทั่วไปเป็นยานพาหนะ วัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวมาพักผ่อน/ท่องเที่ยว ผู้ร่วมเดินทาง 2-5 คน เดินทางมากับครอบครัว และได้มาท่องเที่ยวชุมชนย่านเมืองเก่าระยะเวลา 1 ปี มา 2-4 ครั้ง ใช้ระยะเวลา 2-4 วัน พักที่โรงแรม ค่าใช้จ่าย 9,000 บาทขึ้นไป และทราบข่าวสารมาจากบุคคลใกล้ชิด/คนรู้จัก

คนในชุมชนย่านเมืองเก่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 36-45 ปี การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบอาชีพค้าขาย ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท สมาชิกในครอบครัวของคนในชุมชนมี 1-4 คน และทราบนโยบายทางการท่องเที่ยว

ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีโอกาสมาเยี่ยมชมชุมชนย่านเมืองเก่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านที่พัก ด้านความสะดวกในการเดินทาง ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ด้านการบริการการท่องเที่ยว ด้านผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกของชุมชน และศักยภาพในการจัดการด้านการท่องเที่ยว

ระดับความคิดเห็นของคนในชุมชนต่อการพัฒนาและส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของชุมชนย่านเมืองเก่า ส่วนใหญ่มีทัศนคติในแง่ดีในหลายด้านอยู่ในระดับดี ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมด้านนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวของภาครัฐ การมีส่วนร่วมด้านแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวชุมชนย่านเมืองเก่า ด้านผลิตภัณฑ์ของแหล่งท่องเที่ยว

ผลสัมฤทธิ์หน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการชุมชนย่านเมืองเก่า พบว่า นโยบายการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของภาครัฐยังคงพัฒนาได้ไม่ครบถ้วน ,ชาวบ้านในชุมชนย่านเมืองเก่ายังขาดความรู้และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว , ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นและคนในชุมชนจะประกอบอาชีพค้าขายของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น

อภิปรายผล

1. นโยบายด้านการท่องเที่ยวของย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต พบว่า ภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถดำเนินการพัฒนาชุมชนได้อย่างเต็มที่และดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงบประมาณและปัจจัยหลายๆด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี ฉิรินัง (2558) พบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่าแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยภาพรวมยังขาดการจัดการที่ชัดเจนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของจังหวัด กาญจนบุรี มีการจัดการเป็นด้านๆซึ่งยังไม่ครอบคลุมลักษณะการจัดการอยู่ภายใต้แนวคิด

การไม่เปลี่ยนแปลงสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวเป็นการจัดการให้แหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นเกิดความสะอาดมากขึ้น สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเช่นการปรับถนนทำลานจอดรถทำห้องน้ำเป็นต้นลักษณะการจัดการขึ้นอยู่กับงบประมาณที่ได้รับเป็นสำคัญซึ่งการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการการท่องเที่ยวถือว่ามีส่วนค่อนข้างน้อย

2. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของคนในชุมชนย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต พบว่า คนในชุมชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน่วยงานภาครัฐอาจยังขาดการให้ความรู้กับคนในชุมชนเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา งามยิ่งยง (2560) พบว่า แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจะเน้นการพัฒนาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนตั้งแต่ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการไปจนถึงร่วมประเมินผล และคำนึงถึงระเบียบและข้อกำหนดจากภาครัฐทั้งในด้านการวางแผน การจัดการ การอนุรักษ์และคงอัตลักษณ์ รูปแบบวิถีชีวิตริมน้ำไว้ รวมถึงการรักษาความพอใจของนักท่องเที่ยวไว้ได้และการกระจายรายได้ให้ทั่วถึงทุกภาคส่วนของชุมชน

3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต พบว่า ภาครัฐจะสนับสนุนบุคลากรเข้าไปให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้กับชุมชน และจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับพระครูธรรมกถาสุนทร (อิทธิกรอนันตกุล) 2560 พบว่าข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวในอำเภอสทิงพระจังหวัดสงขลาพบว่าประชาชนได้เสนอแนะปัญหาด้านเศรษฐกิจมีโดยเสนอแนะว่าการส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยวจากภาครัฐไม่เพียงพอกับความต้องการของชุมชนขาดการพัฒนาและประยุกต์ สินค้าพื้นเมืองให้สัมพันธ์กับยุคดิจิทัลส่วนแนวทางส่งเสริมประชาชนได้เสนอแนะแนวทางส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเสนอแนะว่าภาครัฐต้องให้การส่งเสริมเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ให้แก่คนในชุมชนเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างจริงจังรัฐต้องจัดสรรเพิ่มงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านภาพลักษณ์ของสถานที่ท่องเที่ยว ควรมีการอนุรักษ์และบูรณะแหล่งท่องเที่ยวไว้ มีการทำความสะอาดห้องน้ำของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละที่
2. ด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ควรมีการจัดตั้งโครงการพานักท่องเที่ยวไปเยี่ยมด้านวิถีชีวิตของคนในชุมชน
3. ด้านการขนส่งรอบชุมชนย่านเมืองเก่า ควรมีการบอกเวลาและสายรถเมล์ให้ชัดเจนและมีข้อมูลการเดินทางเพื่อความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว
4. ด้านการบริการอื่นๆ ควรมีป้ายข้อมูลที่ชัดเจนและเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการมาท่องเที่ยวย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
2. ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวย่านเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง.ระบบทะเบียนสถิติ มกราคม 2553. <https://www.opsmoac.go.th/phuket-performance-files-421591791812> สืบค้นเมื่อ วันที่ 17 มกราคม 2563.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา(2562).สถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2562 https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=618 สืบค้นเมื่อ วันที่ 17 มกราคม 2563
- วาริชต์ มัธยมบุรุษ(2552). รูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น ที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่.เชียงใหม่:มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- ทิพาพร ไตรบรรณ(2557).แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กรณีศึกษา หมู่บ้านอรัญญิก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- พระครูธรรมกถาสุนทร์(อิทธิกรอนันตกุล) (2560).ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา.วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- เพ็ญศรี ฉิรินัง (2558).แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี.วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-เมษายน
- นิตยา งามยิ่งยง (2560).แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ชุมชนบริเวณริมฝั่งคลองดำเนินสะดวกในจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี.คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม